ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 13. 6. 2006 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

396

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 24. mája 2006

o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

(1) Toto nariadenie vlády ustanovuje minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko.[1])

(2) Toto nariadenie vlády sa nevzťahuje na banskú činnosť a na dobývanie ložísk nevyhradených nerastov.[2])

§ 2
Vymedzenie pojmov

(1) Na účely tohto nariadenia vlády sa staveniskom rozumie aj priestor, v ktorom sa vykonávajú stavebno-inžinierske práce, a priestor, v ktorom sa vykonávajú výkopové práce, zemné práce, stavebné úpravy, búracie práce, rekonštrukčné práce a renovačné práce, montáž a demontáž konštrukčných prvkov, demontáž, opravy vrátane technického, technologického a energetického vybavenia stavieb, odvodňovacie práce, údržba, udržiavacie práce vrátane maliarskych prác a čistiacich prác a vypratávanie staveniska po skončení prác.

(2) Na účely tohto nariadenia vlády stavebníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, z ktorej podnetu sa uskutočňuje stavba.

§ 3
Stavebník

(1) Stavebník poverí jedného koordinátora dokumentácie alebo viacerých koordinátorov dokumentácie podľa § 5 a jedného koordinátora bezpečnosti alebo viacerých koordinátorov bezpečnosti podľa § 6 pre každé stavenisko, na ktorom bude vykonávať práce viac ako jeden zamestnávateľ alebo viac ako jedna fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

(2) Stavebník zabezpečí pred zriadením staveniska vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 5 ods. 2 písm. b).

(3) Stavebník pred začatím prác predloží inšpektorátu práce, v ktorého územnom obvode sa stavenisko nachádza, oznámenie podľa prílohy č. 1, ak

a) plánované trvanie prác na stavenisku bude dlhšie ako 30 pracovných dní a na stavenisku bude súčasne pracovať viac ako 20 fyzických osôb alebo

b) rozsah plánovaných prác prekročí 500 osobodní.

(4) Stavebník pred začatím prác viditeľne umiestni na stavenisku oznámenie podľa prílohy č. 1, ktoré v prípade zmeny aktualizuje.

(5) Ak stavebník poverí jedného koordinátora alebo viacerých koordinátorov plnením úloh podľa § 5 a 6, nezbavuje sa tým zodpovednosti za plnenie týchto úloh.

§ 4
Projektová dokumentácia

(1) V projektovej dokumentácii a jej zmenách sa musia zohľadniť všeobecné zásady prevencie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri

a) architektonických, technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,

b) určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp.

(2) V projektovej dokumentácii a jej zmenách sa musí zohľadniť plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podklad vypracované podľa § 5 ods. 2 písm. b) a c) a § 6 ods. 2 písm. c).

§ 5
Koordinácia projektovej dokumentácie

(1) Koordináciu projektovej dokumentácie a jej zmien z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor dokumentácie poverený podľa § 3 ods. 1, ktorý je projektantom.[3])

(2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa

a) uplatňovanie požiadaviek podľa § 4,

b) vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý ustanoví pravidlá na vykonávanie prác na stavenisku; plán obsahuje aj osobitné opatrenia pre jednotlivé práce s osobitným nebezpečenstvom uvedené v prílohe č. 2,

c) vypracovanie podkladu, ktorý obsahuje príslušné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktoré je potrebné zohľadňovať pri všetkých ďalších prácach.

§ 6
Koordinácia bezpečnosti

(1) Koordináciu plnenia úloh pri realizácii prác na stavenisku z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor bezpečnosti poverený podľa § 3 ods. 1, ktorým môže byť fyzická osoba oprávnená na výkon činnosti stavbyvedúceho,[4]) fyzická osoba oprávnená na výkon stavebného dozoru[4]) alebo autorizovaný bezpečnostný technik. Fyzická osoba oprávnená na výkon činnosti stavbyvedúceho nesmie byť koordinátorom bezpečnosti na stavenisku, na ktorom vykonáva činnosť stavbyvedúceho.

(2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa

a) uplatňovanie všeobecných zásad prevencie a požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany

zdravia pri práci pri

1. technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,
2. určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp,

b) plnenie príslušných požiadaviek tak, aby zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

1. uplatňovali zodpovedajúcim spôsobom všeobecné zásady ustanovené v § 7,
2. dodržiavali plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vypracovaný podľa § 5 ods. 2 písm. b),

c) úpravy plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 5 ods. 2 písm. b) a podkladu podľa § 5 ods. 2 písm. c), ktoré budú zohľadňovať postup prác so zreteľom na zmeny v priebehu prác,

d) spoluprácu medzi zamestnávateľmi na stavenisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje, usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informovanie a zapojenie fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, do tohto procesu, ak je to potrebné,

e) opatrenia na kontrolu správneho uplatňovania pracovných postupov,

f) zabezpečenie vstupu na stavenisko len osobám, ktoré tam plnia pracovné povinnosti.

§ 7
Všeobecné zásady

Počas realizácie prác zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, sú povinní zabezpečovať plnenie požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane všeobecných zásad prevencie s prihliadnutím najmä na

a) udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku,

b) umiestnenie pracoviska, jeho prístupnosť, určenie komunikácií alebo priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov,

c) podmienky na manipuláciu s rôznymi materiálmi,

d) technickú údržbu zariadení a pracovných prostriedkov, ich kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov,

e) určenie a úpravu plôch na uskladňovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky,

f) podmienky na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov alebo látok,

g) uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálov,

h) prispôsobovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác,

i) spoluprácu medzi zamestnávateľmi a fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi,

j) vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti.

§ 8
Zamestnávateľ

(1) Zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku v súlade

s požiadavkami podľa § 6

a) prijíma opatrenia, najmä pri plnení všeobecných zásad podľa § 7, v súlade s bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na stavenisko uvedenými v prílohe č. 3,

b) zohľadňuje usmernenia koordinátora bezpečnosti.

(2) Zamestnávateľ zabezpečením vykonávania úloh podľa § 5 a 6 sa nezbavuje zodpovednosti za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

§ 9
Iné skupiny osôb

(1) V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku sa na fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, v nevyhnutnom rozsahu vzhľadom na povahu činnosti vzťahujú bezpečnostné a zdravotné požiadavky uvedené v prílohe č. 3 a osobitné predpisy.[5])

(2) V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, a zamestnávateľ, ktorí na stavenisku vykonávajú pracovnú činnosť osobne, zohľadňujú usmernenia koordinátora bezpečnosti podľa § 6.

§ 10
Prerokúvanie, spolupráca a koordinácia

Prerokúvanie, spolupráca a koordinácia medzi zamestnancami, zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a zamestnávateľmi, ktorí vykonávajú alebo zabezpečujú práce na stavenisku, sa vykonávajú so zreteľom na § 6 až 9, na vyskytujúce sa nebezpečenstvá a na veľkosť pracoviska.

Záverečné ustanovenia

§ 11

Týmto nariadením vlády sa preberá právny akt Európskych spoločenstiev uvedený v prílohe č. 4.

§ 12

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.

§ 13

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. júla 2006.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z.

OZNÁMENIE

OZNÁMENIE

1. Dátum predloženia oznámenia
   .....
2. Presná adresa staveniska
   .....
3. Stavebník (meno a priezvisko, adresa)
   .....
4. Názov stavby
   .....
5. Projektant (meno a priezvisko, adresa) .....

   Stavbyvedúci (meno a priezvisko, adresa) .....

   Stavebný dozor (meno a priezvisko, adresa) .....
6. Koordinátor dokumentácie
   (meno a priezvisko, adresa) .....
7. Koordinátor bezpečnosti
   (meno a priezvisko, adresa) .....
8. Plánovaný termín začatia prác na stavenisku
   .....
9. Plánovaný termín dokončenia prác na stavenisku .....
10. Predpokladaný najvyšší počet zamestnancov na staveni-
    sku.....
11. Plánovaný počet právnických osôb alebo fyzických osôb na vykonávanie prác na stavenisku
    .....
    .
12. Údaje (obchodné meno a sídlo) o právnických osobách alebo fyzických osobách na vykonávanie prác
    na stavenisku
    .....

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z.

PRÁCE S OSOBITNÝM NEBEZPEČENSTVOM

Práce s osobitným nebezpečenstvom sú najmä:

1. práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení nebezpečenstvu zasypania, zapadnutia v močaristom teréne alebo pádu z výšky, kde sa riziko zvyšuje charakterom práce, použitým pracovným postupom alebo podmienkami pracovného prostredia na stavenisku,
2. práce, pri ktorých sú zamestnanci ohrození pôsobením chemických alebo biologických faktorov, ktoré znamenajú osobitné nebezpečenstvo pre bezpečnosť a zdravie zamestnancov alebo pre ktoré osobitný predpis ustanovuje monitorovanie pracovného prostredia,
3. práce v kontrolovaných pásmach na pracoviskách zo zdrojmi ionizujúceho žiarenia a práce v prechodných kontrolovaných pásmach pri činnostiach vedúcich k ožiareniu,
4. práce v blízkosti vysokého napätia,
5. práce, pri ktorých je nebezpečenstvo utopenia,
6. práce v šachtách, podzemí a tuneloch,
7. práce, ktoré vykonávajú potápači s dýchacími prístrojmi,
8. práce vykonávané v kesónoch a v prostredí so stlačeným vzduchom,
9. práce s výbušninami,
10. montáž alebo demontáž ťažkých konštrukčných prvkov.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z.

BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

Požiadavky ustanovené v tejto prílohe sa uplatňujú vždy, ak to vyžadujú podmienky alebo činnosť na stavenisku a iné okolnosti, alebo možné nebezpečenstvo.

Na účely tejto prílohy výraz „priestory“ zahŕňa aj ubytovacie zariadenia.

A. VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY

1. Stabilita a pevnosť

1.1 Materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov, musia byť primeraným spôsobom zabezpečené.

1.2 Prístup k akýmkoľvek plochám pozostávajúcim z nedostatočne pevných materiálov nie je povolený, ak plochy nie sú zabezpečené primeraným zariadením alebo prostriedkami na bezpečný výkon práce.

2. Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody musia byť navrhnuté, konštruované a používané tak, aby nespôsobili požiar alebo výbuch. Osoby musia byť primerane chránené pred nebezpečenstvom elektrického prúdu v dôsledku priameho dotyku alebo nepriameho dotyku.

2.2 Pri navrhovaní, konštrukcii a výbere pracovných prostriedkov a ochranných zariadení sa musia brať do úvahy druh a intenzita dodávanej energie, vonkajšie podmienky a spôsobilosť osôb, ktoré majú prístup k častiam rozvodov.

3. Únikové cesty a východy

3.1 Únikové cesty a východy musia byť trvalo voľné a viesť, ak je to možné, najkratšou cestou do bezpečného priestoru alebo na voľné priestranstvo.

3.2 V prípade ohrozenia zamestnanci musia mať možnosť opustiť všetky pracovné miesta čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie.

3.3 Počet, rozdelenie a rozmery únikových ciest a východov závisia od použitia, zariadenia a rozmerov staveniska a priestorov a od maximálneho prípustného počtu osôb.

3.4 Únikové cesty a východy musia byť označené v súlade s osobitným predpisom. Označenie musí byť trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.

3.5 Únikové cesty a východy, komunikácie a dvere musia byť voľné a bez prekážok, aby mohli byť kedykoľvek použité.

3.6 Únikové cesty a východy, pri ktorých je potrebné umelé osvetlenie, musia byť pre prípad výpadku elektrického prúdu zabezpečené núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

4. Identifikácia, ohlásenie a zdolávanie požiaru

4.1 Podľa charakteru staveniska, jeho rozlohy, použitia priestorov, zariadení, fyzikálnych a chemických vlastností používaných látok, ako aj podľa maximálneho počtu prítomných osôb musí byť zabudovaný dostatočný počet požiarnotechnických zariadení a požiarnych vodovodov.

4.2 Požiarnotechnické zariadenia sa musia pravidelne kontrolovať a udržiavať.

V pravidelných intervaloch sa musia testovať a vykonávať skúšky ich funkčnosti.

4.3 Požiarnotechnické zariadenia a požiarne vodovody musia byť ľahko prístupné a jednoducho použiteľné. Zariadenie musí byť označené značkami v súlade s osobitným predpisom. Označenie musí byť trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.

5. Vetranie

5.1 So zreteľom na používaný pracovný postup a fyzickú záťaž zamestnancov musia byť vykonané opatrenia na zaistenie dostatočného prívodu čerstvého vzduchu.

5.2 Núdzový vetrací systém, ak sa použije, musí byť udržiavaný v prevádzkyschopnom stave a nesmie vytvárať prievan, ktorý by ohrozil zdravie zamestnancov.

5.3 Riadiaci systém musí oznámiť poruchu, ktorá by mohla ohroziť zdravie zamestnancov.

6. Osobitné nebezpečenstvá

6.1 Zamestnanci nesmú byť vystavení nadmernému hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napríklad plynu, výparom alebo prachu.

6.2 Ak zamestnanci musia vchádzať do priestoru, v ktorom ovzdušie môže obsahovať toxické alebo nebezpečné látky alebo v ktorom je nedostatočné množstvo kyslíka, alebo ak je ovzdušie zápalné, uzavretý priestor musí byť monitorovaný a musia byť prijaté vhodné preventívne opatrenia.

6.3 Zamestnanec v uzavretom priestore nesmie byť za žiadnych okolností vystavený vysokému riziku vyplývajúcemu z ovzdušia. Zvonku musí byť sústavne sledovaný a musia sa prijať všetky primerané bezpečnostné opatrenia na zaistenie účinnej a okamžitej pomoci.

7. Teplota

Teplota počas práce musí byť primeraná ľudskému organizmu so zreteľom na používané pracovné postupy a fyzickú záťaž zamestnanca.

8. Osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií na stavenisku denným svetlom a umelým osvetlením

8.1 Pracoviská, priestory a komunikácie musia byť dostatočne osvetlené denným svetlom a umelým osvetlením v noci, a ak je denné svetlo nedostatočné, musia sa použiť prenosné svetelné zdroje odolné proti nárazom.

Farba umelého osvetlenia nesmie rušiť alebo ovplyvňovať vnímanie svetelnej signalizácie alebo bezpečnostného značenia.

8.2 Osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií musí byť umiestnené tak, aby nebolo zdrojom úrazu zamestnancov.

8.3 Pracoviská, priestory a komunikácie, na ktorých sú zamestnanci pri výpadku umelého osvetlenia osobitne vystavení nebezpečenstvu, musia byť vybavené dostatočným núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

9. Dvere a brány

9.1 Posuvné dvere musia byť vybavené bezpečnostným zariadením na ochranu pred vykoľajením a vypadnutím.

9.2 Dvere a brány otvárajúce sa smerom nahor musia byť vybavené mechanizmom, ktorý ich zabezpečí proti samovoľnému spadnutiu.

9.3 Dvere a brány na únikových cestách musia byť primerane označené.

9.4 V bezprostrednej blízkosti brán, ktoré sú určené prevažne pre dopravné prostriedky, musia byť umiestnené aj dvere pre osoby, ak nie je priechod osôb týmito bránami bezpečný. Tieto dvere musia byť viditeľne označené a stále priechodné.

9.5 Mechanické dvere a brány nesmú ohrozovať osoby.

Musia byť vybavené ľahko identifikovateľným a prístupným núdzovým ovládačom, a ak sa v prípade výpadku elektrického prúdu nedajú otvárať automaticky, musia sa dať otvárať ručne.

10. Komunikácie a nebezpečné priestory

10.1 Komunikácie vrátane schodísk, pevných rebríkov, nakladacích plošín a rámp musia byť navrhované, umiestnené, situované a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký,

bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v ich blízkosti.

10.2 Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru vrátane tých, ktoré sa používajú na nakladanie a vykladanie, musia byť vyhotovené so zreteľom na počet používateľov a druh činností na nich vykonávaných.

Ak sa na dopravných komunikáciách používajú dopravné prostriedky, pre chodcov musí byť vymedzený dostatočne voľný priestor alebo primerané ochranné zariadenia.

Komunikácie musia byť viditeľne označené, pravidelne kontrolované a udržiavané.

10.3 Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami musí byť dostatočne voľný priestor.

10.4 Ak sa na stavenisku vyskytujú priestory s obmedzeným vstupom, také priestory musia byť vybavené zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávnených osôb.

Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov musia byť vykonané primerané opatrenia.

Nebezpečné priestory musia byť viditeľne označené.

11. Nakladacie plošiny a rampy

11.1 Nakladacie plošiny a rampy musia vyhovovať rozmerom prepravovaného nákladu.

11.2 Nakladacie plošiny a rampy musia mať najmenej jeden východ.

11.3 Nakladacie plošiny a rampy musia byť bezpečné, aby sa zabránilo pádu zamestnancov.

12. Pohyb na pracovisku

Podlahová plocha na pracovisku musí umožňovať zamestnancom voľný pohyb pri výkone ich práce so zreteľom na umiestnené zariadenia.

13. Prvá pomoc

13.1 Zamestnávateľ musí zabezpečiť, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii.

Musia byť prijaté opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom alebo náhlou nevoľnosťou.

13.2 Ak je to potrebné so zreteľom na rozsah prác alebo druh vykonávanej činnosti, musí byť k dispozícii jedna miestnosť alebo viac miestností na poskytovanie prvej pomoci.

13.3 Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci musí byť vybavená základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci a musí byť ľahko prístupná aj na manipuláciu s nosidlami.

Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci musí byť označená v súlade s osobitným predpisom.

13.4 Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci musia byť dostupné na všetkých miestach, na ktorých to pracovné podmienky vyžadujú.

Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci musia byť označené a ľahko prístupné.

Adresa a telefónne číslo miestnej záchrannej služby musia byť viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

14. Zariadenia na osobnú hygienu

14.1 Šatne a uzamykateľné skrinky

14.1.1 Ak zamestnanci musia používať špeciálny pracovný odev a ak sa nemôžu prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, musia mať

k dispozícii primerané šatne.

Šatne musia byť ľahko prístupné, musia mať dostatočnú kapacitu a musia byť vybavené stoličkami alebo lavicami.

14.1.2 Šatne musia byť dostatočne veľké a vybavené tak, aby si každý zamestnanec mohol, ak je to potrebné, vysušiť pracovný odev, vlastný odev a osobné veci a zamknúť ich.

Ak to okolnosti vyžadujú (napríklad nebezpečné látky, vlhkosť, nečistota), musí byť k dispozícii také vybavenie, aby pracovné oblečenie bolo uskladnené na mieste oddelenom od vlastného odevu a osobných vecí zamestnancov.

14.1.3 Šatne musia byť oddelené pre mužov a ženy alebo oddelene používané mužmi a ženami.

14.1.4 Ak zamestnanci nemajú k dispozícii šatne podľa bodu 14.1.1, musí mať každý zamestnanec k dispozícii miesto na uzamykanie svojho odevu a osobných vecí.

14.2 Sprchy a umývadlá

14.2.1 Ak to vyžaduje charakter práce alebo ochrana zdravia, zamestnanci musia mať k dispozícii primerané množstvo vyhovujúcich spŕch.

Sprchovacie miestnosti musia byť oddelené pre mužov a ženy alebo oddelene používané mužmi a ženami.

14.2.2 Miestnosti na sprchovanie musia byť dostatočne veľké a musia mať primeraný hygienický štandard, aby umožnili zamestnancovi bez prekážok sa umyť.

Sprchy musia byť vybavené teplou a studenou tečúcou vodou.

14.2.3 Ak sprchy podľa bodu 14.2.1 nie sú potrebné, v blízkosti pracovísk a šatní musí byť k dispozícii primeraný počet vhodných umývadiel s tečúcou vodou (v prípade potreby teplou).

Tieto umývadlá musia byť oddelené pre mužov a ženy alebo sú používané oddelene mužmi a ženami, ak je to potrebné na zachovanie súkromia.

14.2.4 Ak miestnosti so sprchami alebo umývadlami sú oddelené od šatní, musí byť medzi nimi jednoduchý priechod.

14.3 Záchody a umývadlá

V blízkosti pracovísk, oddychových miestností, šatní, miestností so sprchami alebo umývadlami musia byť k dispozícii oddelené zariadenia s primeraným počtom záchodov a umývadiel.

Musia sa vykonať opatrenia na oddelenie záchodov pre mužov a ženy alebo na oddelené používanie záchodov mužmi a ženami.

15. Oddychové miestnosti a ubytovacie priestory

15.1 Tam, kde to bezpečnosť alebo ochrana zdravia zamestnancov vyžaduje najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, alebo ak počet zamestnancov prekročí určitú hranicu a vzhľadom na vzdialenosť pracovísk zamestnanci musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť alebo ubytovacie priestory.

15.2 Oddychové miestnosti alebo ubytovacie priestory musia byť dostatočne veľké a vybavené primeraným počtom stolov a stoličiek pre určený počet zamestnancov.

15.3 Ak požiadavka podľa bodu 15.2 nie je splnená, zamestnanci musia mať k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať počas prerušenia práce.

15.4 Stále ubytovacie priestory, ak nie sú využívané len výnimočne, musia mať primerané zariadenia na osobnú hygienu, oddychovú miestnosť a miestnosť na pobyt vo voľnom čase.

Stále ubytovacie priestory musia byť zariadené lôžkami, skriňami, stolmi a stoličkami v závislosti od počtu zamestnancov a ich usporiadanie musí závisieť od prítomnosti zamestnancov oboch pohlaví.

15.5 V oddychových miestnostiach alebo v ubytovacích priestoroch musia byť vykonané príslušné opatrenia na ochranu nefajčiarov.

16. Priestory na oddych pre tehotné ženy a dojčiace matky

Tehotné ženy a dojčiace matky musia mať možnosť oddychovať v ležiacej polohe v primeraných podmienkach.

17. Zamestnanci so zdravotným postihnutím

Ak je to potrebné, pracoviská, na ktorých pracujú zamestnanci so zdravotným postihnutím, musia byť usporiadané tak, aby boli vhodné pre zamestnancov so zdravotným postihnutím; to sa vzťahuje najmä na dvere, chodby, schodiská, sprchy, umývadlá a záchody, ktoré takí zamestnanci používajú.

18. Rôzne ustanovenia

18.1 Okolie a obvod staveniska musia byť označené a usporiadané tak, aby boli jasne viditeľné a identifikovateľné.

18.2 Pre zamestnancov pracujúcich na stavenisku musí byť zabezpečené dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje, a to aj pre zamestnancov pracujúcich vo vnútorných priestoroch a pre zamestnancov pracujúcich v blízkosti týchto pracovísk.

18.3 Zamestnanci musia mať k dispozícii zariadenia, v ktorých môžu konzumovať jedlo v prijateľných podmienkach, a podľa potreby aj zariadenia na individuálnu prípravu stravy v prijateľných podmienkach.

B. OSOBITNÉ POŽIADAVKY

Ak to osobitné podmienky na stavenisku vyžadujú, rozdelenie požiadaviek na oddiel I a oddiel II nie je záväzné.

Oddiel I

Pracoviská vo vnútorných priestoroch

1. Stabilita a pevnosť

Pracoviská musia mať konštrukciu a pevnosť primeranú charakteru ich používania.

2. Dvere núdzových východov

2.1 Dvere núdzových východov sa musia otvárať smerom von.

Dvere núdzových východov nesmú byť zamknuté alebo zaistené takým spôsobom, ktorý by znemožňoval jednoduché a rýchle otvorenie osobou, ktorá ich má použiť v prípade ohrozenia.

2.2 Núdzové východy nesmú byť vybavené posuvnými alebo otáčavými dverami.

3. Vetranie

3.1 Ak sa používa klimatizácia alebo nútené vetranie, zariadenie nesmie vytvárať prievan, ktorý by zamestnancom zhoršoval pracovnú pohodu.

3.2 Usadeniny alebo znečistenia, ktoré by mohli znečisťovaním ovzdušia bezprostredne ohroziť zdravie zamestnancov, musia byť bez zbytočného odkladu odstránené.

4. Teplota

4.1 Teplota v oddychových priestoroch, miestnostiach pre obslužný personál, zariadeniach na osobnú hygienu, v jedálňach a miestnostiach na poskytovanie prvej pomoci musí

byť primeraná účelu ich používania.

4.2 Okná, strešné okná, svetlíky a sklené steny umožňujú tienenie pred nadmerným slnečným svetlom so zreteľom na charakter práce a na využívaný priestor.

5. Denné svetlo a umelé osvetlenie

Pracoviská musia byť v čo najväčšej miere osvetlené denným svetlom a vybavené umelým osvetlením primeraným požiadavkám na zaistenie bezpečnosti a zdravia zamestnancov.

6. Podlahy, steny, stropy miestností a strechy

6.1 Podlahy pracovísk nesmú mať nebezpečné nerovnosti, otvory alebo šikmé plochy a musia byť pevné, stabilné a nešmykľavé.

6.2 Podlahy, steny a stropy v miestnostiach musia byť vyhotovené tak, aby sa dali primerane čistiť a aby spĺňali hygienický štandard.

6.3 Priehľadné alebo priesvitné steny, najmä celosklené priečky v miestnostiach alebo v blízkosti pracovísk a komunikácií musia byť viditeľne označené a vyrobené z bezpečných materiálov alebo musia byť zo strany takých miest alebo komunikácií zabezpečené, aby sa zabránilo kontaktu zamestnancov s týmito stenami a možnosti ich zranenia v dôsledku rozbitia takých stien.

7. Okná, strešné okná a svetlíky

7.1 Zamestnanci musia mať možnosť bezpečným spôsobom otvoriť, zatvoriť, nastaviť alebo zaistiť okná, strešné okná, svetlíky a vetracie zariadenia tak, aby v otvorenej polohe neohrozovali zamestnancov.

7.2 Okná, strešné okná a svetlíky musia byť navrhované spolu s vybavením alebo musia byť vybavené zariadeniami, ktoré umožnia ich čistenie bez rizika pre zamestnancov vykonávajúcich túto činnosť alebo pre prítomných zamestnancov.

8. Dvere a brány

8.1 Umiestnenie, počet a rozmery dverí a brán a materiál použitý na ich konštrukciu závisia od charakteru a použitia miestností alebo priestorov.

8.2 Priehľadné dvere musia byť primerane a viditeľne označené.

8.3 Výkyvné dvere a brány musia byť priehľadné alebo musia mať priehľadné alebo priesvitné plochy.

8.4 Priehľadné alebo priesvitné plochy na dverách a bránach, ak nie sú vyrobené z bezpečných materiálov, musia byť chránené pred rozbitím, ak existuje riziko poranenia zamestnancov pri ich rozbití.

9. Komunikácie

Ak to vyžaduje používanie a vybavenie miestností, komunikácie musia byť v záujme ochrany zamestnancov viditeľne označené.

10. Osobitné opatrenia pre pohyblivé schody a prepravníky

Prevádzka pohyblivých schodov a prepravníkov musí byť spoľahlivá a bezpečná.

Pohyblivé schody a prepravníky musia byť vybavené potrebnými bezpečnostnými zariadeniami, ako aj ľahko identifikovateľnými a ľahko prístupnými núdzovými vypínacími prvkami.

11. Rozmery miestností a voľný priestor v miestnostiach

Pracovné priestory musia mať dostatočnú podlahovú plochu a výšku, ktoré zamestnancom umožnia pracovať bez ohrozenia ich bezpečnosti, zdravia alebo zníženia pracovnej pohody.

Oddiel II
Pracoviská vo vonkajších priestoroch

1. Stabilita a pevnosť

1.1 Vyvýšené alebo v hĺbke umiestnené pohyblivé pracoviská alebo pevné pracoviská musia byť stabilné a zabezpečené proti prevrhnutiu. Pritom je potrebné zohľadňovať počet zamestnancov pracujúcich na nich, najväčšie možné zaťaženie a rozloženie zaťaženia a pôsobenie vonkajších vplyvov.

Ak nosné a iné časti týchto pracovísk nie sú zabezpečené proti prevrhnutiu, je potrebné ich stabilitu zabezpečiť vhodným a bezpečným spôsobom upevnenia, aby sa zabránilo každému neželateľnému pohybu celých pracovísk alebo ich častí.

1.2 Kontrola

Stabilita a pevnosť sa musia vhodným spôsobom kontrolovať, osobitne po prípadnej zmene výšky alebo hĺbky pracovného miesta.

2. Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody na stavenisku, najmä ak sú vystavené vonkajším vplyvom, musia byť pravidelne kontrolované a udržované.

2.2 Energetické rozvody, ktoré sú na stavenisku pred začatím prác, musia byť identifikované, prekontrolované a zreteľne označené.

2.3 Existujúce elektrické diaľkové vedenia, ak je to možné, musia sa preložiť mimo stavenisko alebo vypnúť. Ak to nie je možné, je potrebné ohraničiť ich prekážkou a umiestniť tam pokyny, aby dopravné prostriedky a energetické rozvody na stavenisku boli mimo týchto diaľkových vedení.

Vhodné upozornenie alebo závesná ochrana vzdušných energetických rozvodov sa musia umiestniť tak, aby pod nimi mohli prechádzať dopravné prostriedky.

3. Vplyv počasia

Zamestnanci musia byť chránení pred vplyvmi počasia, ktoré by mohli ohroziť ich bezpečnosť a zdravie.

4. Padajúce predmety

Ak je to technicky možné, zamestnanci musia byť chránení proti padaniu predmetov predovšetkým kolektívnymi ochrannými prostriedkami.

Materiály a pracovné zariadenia musia byť uložené alebo navŕšené tak, aby nemohli skĺznuť alebo zrútiť sa.

Ak je to potrebné, na stavenisku musia byť umiestnené zastrešené priechody alebo musí byť zabránený prístup k nebezpečným priestorom.

5. Pád z výšky

5.1 Pádu z výšky sa musí zabrániť technickými opatreniami, predovšetkým pevným a dostatočne vysokým zábradlím, ktoré musí mať aspoň zarážku pri podlahe, držadlo pre ruky (madlo) a strednú výstuhu, alebo iným rovnocenným riešením.

5.2 Práce vo výškach je možné vykonávať len vtedy, ak sa použijú vhodné prostriedky kolektívneho zabezpečenia, napríklad zábradlia, plošiny alebo záchytné siete.

Ak povaha prác neumožňuje použiť tieto zariadenia, musia sa poskytnúť vhodné prostriedky umožňujúce prístup a musia sa použiť prostriedky osobného zabezpečenia proti pádu.

6. Lešenia a rebríky

6.1 Každé lešenie musí byť odborne navrhnuté, montované a udržiavané, aby bolo bezpečné po stránke statickej, funkčnej a pracovnej.

6.2 Pracovné plošiny, lávky a prístupy musia byť montované, navrhované, dimenzované, chránené a používané tak, aby zamestnancov chránili pred pádom a padajúcimi predmetmi.

6.3 Lešenia musí skontrolovať odborne spôsobilá osoba

a) pred ich prevzatím,

b) v pravidelných intervaloch,

c) po prestavbe, dočasnom prerušení prác, mimoriadnych poveternostných vplyvoch alebo po seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu.

6.4 Rebríky musia byť dostatočne pevné a riadne udržiavané.

Musia byť používané správne, na príslušných miestach a na účely, na ktoré boli určené.

6.5 Pojazdné lešenia musia byť zabezpečené proti neželanému pohybu.

7. Zdvíhacie zariadenia

7.1 Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo vrátane ich súčastí, upevnení, kotvení a podpier musia byť

a) odborne navrhované a montované a dostatočne pevné pri ich používaní,

b) bezpečne umiestnené a používané,

c) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

d) kontrolované, pravidelne prezerané a skúšané v súlade s osobitnými predpismi,

e) obsluhované odborne spôsobilými osobami.

7.2 Na zdvíhacích zariadeniach a ich príslušenstve musí byť na viditeľnom mieste označená hodnota ich maximálneho prípustného zaťaženia.

7.3 Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo sa používajú len na účel, na ktorý boli navrhnuté.

8. Dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a na manipuláciu s materiálom

8.1 Všetky dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a na manipuláciu s materiálom musia byť

a) odborne navrhované a konštruované podľa ergonomických zásad,

b) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

c) správne používané.

8.2 Vodiči a obsluha strojov na zemné práce a na manipuláciu s materiálom musia byť odborne spôsobilí.

8.3 Musia sa vykonať opatrenia na zabránenie pádu dopravných prostriedkov, strojov na zemné práce a na manipuláciu s materiálom do výkopov alebo do vody.

8.4 Stroje na zemné práce a na manipuláciu s materiálom musia byť vybavené takými konštrukciami, ktoré vodiča chránia pred pritlačením pri prevrátení stroja alebo pred padajúcimi predmetmi a materiálmi.

9. Zariadenia, stroje a pracovné prostriedky

9.1 Pracovné prostriedky vrátane zariadení, strojov a ručného náradia s pohonom alebo bez neho musia byť

a) odborne navrhované a vyhotovované podľa ergonomických zásad,

b) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

c) používané len na práce, na ktoré boli navrhnuté,

d) obsluhované odborne spôsobilými osobami.

9.2 Zariadenia a pracovné prostriedky s tlakovým médiom musia byť kontrolované v súlade s osobitnými predpismi a pravidelne prehliadané a skúšané.

10. Výkopy, šachty, práce v podzemí, tunely a zemné práce

10.1 Pri výkopoch, v šachtách, tuneloch a pri vykonávaní prác pod zemou sa musia vykonať vhodné bezpečnostné opatrenia, ktoré

a) pozostávajú z vhodného ochranného zariadenia, napríklad debnenia, vystuženia alebo svahovania,

b) zabraňujú nebezpečenstvu pádu osôb, materiálu a predmetov alebo zaplaveniu,

c) umožňujú dostatočné vetranie na pracoviskách a poskytujú dostatok vzduchu na dýchanie, ktorý nie je nebezpečný alebo zdraviu škodlivý,

d) umožňujú zamestnancom v prípade požiaru alebo pri prieniku vody alebo materiálu uniknúť do bezpečia.

10.2 Pred začatím zemných prác sa musia vykonať také opatrenia, aby sa zistilo a na minimum znížilo akékoľvek ohrozenie súvisiace s podzemnými energetickými rozvodmi.

10.3 Musí sa zaistiť bezpečný zostup do výkopu a výstup z výkopu.

10.4 Vykopaná zemina, materiály a pohybujúce sa vozidlá musia byť umiestnené v bezpečnej vzdialenosti od výkopu. Ak je to potrebné, musia sa vybudovať primerané zábrany.

11. Búracie práce

Ak pri búracích prácach budov alebo konštrukcií hrozí riziko,

a) musia sa vykonať vhodné opatrenia a použiť bezpečné pracovné postupy,

b) musí byť práca plánovaná a vykonávaná len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

12. Konštrukcie, debnenia a ťažké prefabrikáty

12.1 Konštrukcie (napríklad kovové, betónové) a ich časti, debnenia, prefabrikáty, dočasné nosníky a podpery musia byť montované a rozoberané len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

12.2 Na ochranu zamestnancov pred nebezpečenstvom, ktoré vyplýva z dočasnej krehkosti alebo straty stability konštrukcie, musia byť vykonané primerané bezpečnostné opatrenia.

12.3 Debnenia, dočasné nosníky a podpery musia byť navrhované, montované a udržiavané tak, aby odolali predpokladanému zaťaženiu.

13. Ochranné steny a kesóny

13.1 Ochranné steny a kesóny musia byť

a) odborne vyhotovené z vhodných a odolných materiálov s primeranou pevnosťou,

b) primerane vybavené tak, aby sa zamestnanci mohli zachrániť v prípade prívalu vody a materiálov.

13.2 Ochranná stena alebo kesón sa musí montovať, meniť alebo rozoberať len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

13.3 Ochranné steny a kesóny musia byť v pravidelných intervaloch kontrolované zodpovednou osobou.

14. Práce na streche

14.1 Ak je potrebné zabrániť ohrozeniu alebo ak výška strechy alebo jej sklon prekračujú určené hodnoty, musia sa použiť kolektívne ochranné opatrenia proti pádu zamestnancov a proti pádu náradia, nástrojov, materiálov alebo iných predmetov.

14.2 Ak zamestnanci musia pracovať a pohybovať sa na strechách alebo v ich blízkosti,

alebo na plochách z krehkých materiálov, alebo na iných plochách z materiálov, ktorých nosnosť nie je primeraná, zamestnávateľ musí vykonať opatrenia na zabránenie vstupu zamestnanca na tieto plochy alebo na zabránenie pádu z výšky.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 396/2006 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNYCH AKTOV EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Smernica Rady 92/57/EHS z 24. júna 1992 o zavedení minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadaviek na dočasných alebo lokalitne sa meniacich staveniskách (ôsma samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 5/zv. 2.).

1) § 43i zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

2) § 2 a § 3 písm. a) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

3) § 45 ods. 6 písm. a) a § 46 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

4) Zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov.

5) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.